

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

TEKST 1

- 1p O 1 Je bent in İzmir met vakantie. Je hebt last van je ogen. Daarom wil je een kuur in warmwaterbronnen ondergaan in de omgeving van İzmir.
→ Kan dat volgens de tabel? Zo ja, schrijf de naam van de plaats op je antwoordblad.

Termal Rehberi

HANGI KAPLICA NEYE İYİ GELİYOR?	Romatizma	Deri	Kalp ve dolaşım	Solunum yolu	Kadın hastalığı	Böbrek-ıdrar yolu	Mide-bağırsak	Sinir-kas yorgunluğu	Eklem hastalıkları	Göz	Karaciğer-safra	Arteriyat sonrası	Beslenme bozukluğu
Adana- Haruniye	x	x			x	x		x			x		x
Bursa- Armutlu	x		x	x				x					x
Çanakkale-Kestanbolu	x			x	x			x	x	x			
Denizli-Pamukkale	x	x	x	x	x		x	x		x		x	
Erzurum-Pasinler	x						x	x	x				
İstanbul-Yalova	x		x	x	x		x	x	x	x		x	x
İzmir-Bağcıva	x		x				x	x	x				
İzmir-Çeşme	x		x		x			x		x			
İzmir-Doğanbey	x								x			x	
Kütahya-Harlek	x		x						x	x		x	
Kütahya-Muratdağı	x	x			x		x	x	x	x		x	
Manisa-Kurşunlu	x	x		x	x			x	x			x	
Muğla-Sultaniye		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Samsun-Ladik	x						x		x			x	
Sivas-Yılanlıçemik	x	x	x				x	x		x			
Rize-Ayder	x	x	x	x	x		x						

TEKST 2

- 1p ● 2 Het Dolmabahçe Paleis is ruim voorzien van allerlei kunstuitingen. Waaraan is de invloed van de westerse kunst zichtbaar?
- A aan de buitendeuren
  - B aan de gordijnen
  - C aan de lampen
  - D aan de tapijten

Göz Kamaştırıran Bir İncelik ve İhtişam

Osmanlı İmparatorluğu'nun bir bakıma gücü ve ihtişamının devamını simgelemek amacıyla inşaa edilmiş olan Dolmabahçe Sarayı, iç ve dış süslemelerinde, mobilya ve aksesuarlarında pek çok farklı akımın etkisinde kalmıştır. Özellikle dış kapılarda kendini gösteren süslemeler Batı'nın farklı sanat dönemlerinden alınan motiflerden oluşturulmuştur. Cepheler madalyon, gülbezek, istiridye kabuğu, çelenk ve vazov kıvrımları motifleri ile süslenmiş, içte ise doğa, manzara, hayvan figürleri yer almış, alçı kabartmalarda altın yıldız ve altın varaklara önemli ölçüde yer verilmiştir. Mobilyaların çoğu sarayın yapımı sırasında hazırlanmış, bir kısmı da hediye olarak değişik Avrupa ülkeleri, Çin, Hindistan ve Mısır gibi yerlerden gelmiştir.

Hereke dokumhanesinde dokutturulan saf ipek perdelik ve döşemelikler, maun ve ceviz kapılar, geometrik ve kompozisyonlu parkeler de Dolmabahçe Sarayı'nın özelliklerindedir. Kristal malzeme yaygın kullanılmıştır. Avizeler, vazolar, saatler, tablolar birer sanat şaheseridir. İlk zamanlar ısıtma elemanları olarak mangallar ve çini sobalar kullanılmıştır.

TEKST 3

- 1p ○ 3 Een vrouw wil graag deelnemen aan het proefproject van de Nasa.
→ Geldt voor haar dan een extra eis? Zo ja, licht je antwoord kort toe.

NASA gönüllü denek arıyor..!

ABD'de, Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi NASA uzun uzay yolculuklarına ön deney olarak laboratuvarıda yatakta 1 ay yatacak gönüllüler arıyor

Kuzey California'da San Francisco kentinin güneyindeki NASA-Ames Araştırma Merkezi'nden Heather Wilson'un verdiği bilgiye göre, toplam 45 günlük deneme programında "sağlıklı ve hamile olmayan" deneklere, 30 gün boyunca yattığı yerde idmanlı ve idmansız deney uygulanacak. Deneyde, gönüllülere saatine 11 dolar ödenecek. Şimdiden gönüllülerden yüzlerce başvuru yapıldı. Yaş sınırı 25-45 arasındadır.

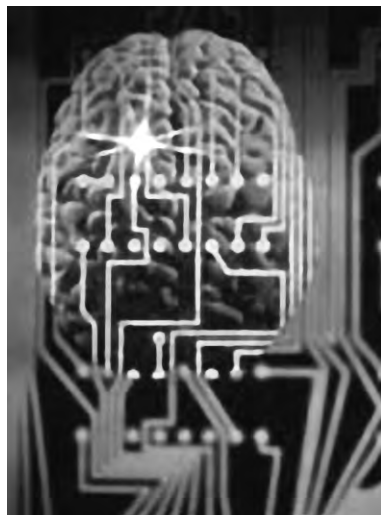
Sırtüstü yatan kişinin baş 6 derece eğik olacak. Bu konum, yerçekimsiz ortama benzediği için idmansız safhada kemiklerdeki mineral kaybı da ölçülecek.

TEKST 4

- 1p ● 4 Op welke van onderstaande bronnen berust dit artikel?
A Bilim Teknik Dergisi
B Bilimsel Araştırmalar Merkezi Dergisi
C Dahiler Dergisi
D Genç Bilim Adamlar Dergisi
- 1p ● 5 Met wie wordt het jonge rekenwonder in de genoemde onderzoekstest vergeleken?
A met een aantal andere rekenwonders
B met een bekend genie
C met een groep wetenschappers
D met een paar leeftijdsgenoten
- 1p ● 6 Wat is volgens dit artikel bepalend voor het toenemen van iemands geheugencapaciteit en -snelheid?
A de omgeving
B erfelijke factoren
C het ouderlijk gezin
D langdurige oefening

Dahilerin beyni nasıl alışıyor?

Fransa Ulusal Bilimsel Araştırmalar Merkezi'nde yapılan deney, dahilerin beyinlerinin nasıl işlediğine işık tutuyor

Albert Einstein, Charles Darwin, Wolfgang Amadeus Mozart ve Pablo Picasso gibi dnyay etkilemiş dahilerin beyinlerinin nasıl çalıştığı hep merak konusu oldu. Fikirlerin dahilerin aklında ani bir şimşek çakması gibi birdenbire ortaya çıktığı bilinir. Ancak bu noktada beyinlerinin nasıl işlediği, hangi bölgelerinin kullanıldığı bir türlü saptanamadı.

Bilim Teknik Dergisi'nin son sayısındaki habere göre, Fransa Ulusal Bilimsel Araştırmalar Merkezi'nde yapılan deney, dahilerin beyinlerinin nasıl işlediğine işık tuttu. Merkezde, en karmaşık matematik hesapları kafasından yapabilen Alman genci Rüdiger Gramm'ın beyniyle, yaştığı deneyin beyinleri incelendi. Gramm ve yaşlılarından hesap makinesi kullanmadan bazı matematik hesapları yapmalarını istendi ve beyin faaliyetleri kamerayla izlendi.

Alman gencinin beyniyle diğer deneklerin beyinlerinde harekete geçen bölgeler arasında önemli farklılıklar olduğu gzleildi. Alman genci uzun matematik hesapları doğrudan belleğinde tutabiliyordu.

Deneyler, uzun süreli bir egzersizin, belli bir konuda beyinde harekete geçen bölgeleri değiştirebileceğini gösterdi. Veriler kişilerin, yoğun bir egzersiz programının ardından, sadece bilişsel stratejilerini değil, beynin faaliyetlerini de kökten değiştirilebildiğini gözler önüne serdi.

Deney sonuçları, tüm dahilerin, "Zamanın tümünü belli bir konuya ayırıp böylece farklı yetenekler ortaya koyabilen, başka hiçbir şeyle ilgilenmeyen manyaklar" olup olmadığı sorusunu da gündeme getirdi.

TEKST 5

- 2p ○ 7 → Wat zijn de twee aantrekkelijke kanten van het fotoalbum?
Schrijf ze op je antwoordblad.
- 1p ○ 8 → Welke winkel verkoopt de meeste van de aangeprezen artikelen?
Schrijf de naam van de winkel op je antwoordblad.

Keyifli kahve molaları

Yorgunsunuz ya da işinize bir süre ara verip şöyle bir dinlenmek istiyorsunuz. Ne yaparsınız? Pekçoğunuz aynı cevabı verecek ve "Güzel bir kahve eşliğinde dinlenirim" diyecektir. Hele de bol köpüklü bir Türk kahvesinin tadına doyum olmaz bu zamanlarda. Ama, içimi kadar sunumu da önemli kahvenin. Kütahya Porselen'in kahve takımları otantik desenleri ve görünümüleriyle göz dolduruyor. Bazaar mağazasında bulabileceğiniz bu kahve takımları hem çok hoş bir armağan, hem de keyifli kahve sohbetleri için...

Albümden sayfalar

Özel günler, birlikte paylaşılan anılar, arkadaşlar, dostlar, manzaralar ve daha neler neler...Fotoğraf çekmekten ya da çektirmekten zevk almayan var mıdır acaba? Özel anları belgeleyen fotoğrafları saklamaya ve onlara tekrar tekrar bakarak anılara dönmeyi kolaylaştıran albümler arasında seçim yapmak ise kimi zaman çok zordur. Otantik desenlerle süslü kapakları, çok yer tutmayan boyutları ile farklı bir önerimiz var sizlere. Tunç marka iki farklı boydaki fotoğraf albümlerini görünce mutlaka edinmek isteyeceksiniz. Hatta bir sevdiğinize armağan olarak götürmek de çok hoş olur. Bu fotoğraf albümlerini Bazaar mağazasında bulabilirsiniz.

TEKST 6

- 1p ○ 9 → Schrijf op je antwoordblad waarom kleine huishoudelijke artikelen het meest in trek zijn als cadeau.

**KÜÇÜK EV ALETLERİNİN
MEVSİMSELLİK ANALİZİ**

Anneler Günü ve Babalar Günü gibi özel günlerde küçük ev aletleri satışlarında önemli artışlar kaydediliyor. Özellikle Anneler Günü'nde satışlar neredeyse 2-3 kat artıyor. Nisan ayının ikinci haftasında başlayan hareketlilik, Mayıs'ın ikinci haftasına kadar sürüyor. Bu hareketlilikten pay almak isteyen şirketler, kampanya ve promosyon gibi faaliyetlere bu dönemlerde ağırlık veriyorlar.

Evliliklerin yoğunlaştığı yaz dönemlerinde de pazarda hareketlilik yaşanıyor. Özellikle çeyiz almaları satışları artırırken, yeni evlenen çiftlere alınan hediyeler de, küçük ev aletleri arasından seçiliyor.

Uygun fiyatlar nedeniyle hediye almaları da küçük ev aletleri tercih ediliyor. Modern dizayn ile son dönemde öne çıkan bu ürünlerde tüketici estetiğe önem veriyor.

TEKST 7

- 1p ● 10 In wat voor soort bron worden er volgens dit artikel adviezen gegeven voor stress?
- A in een boek
  - B in een folder
  - C in een krant
  - D in een tijdschrift
- 1p ○ 11 In de tekst staat dat men iemand nodig heeft om stress te bestrijden.
→ Schrijf het eerste en laatste woord op van de zin waarin dat staat.

Stresin ilacı derin nefes

Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan broşürde, stresle başa çıkamada kullanılan bazı yöntemler şöyle sıralandı :

- Nefes verirken gerginliğin kaybolup, vücudun gevşediğini ve rahatladığını hissedin. Nefesi burundan alıp ağzından verin.
- Günde 10 - 15 dakikalık bir kültür fizik hareketini alışkanlık haline getirin.
- Yeterli ve dengeli beslenmeye çalışın. Çeşitli yiyeceklerle ideal kilonuzu koruyun. Aşırı yağ, şeker ve tuzdan kaçın, alkollü içecekleri makul ölçüde alın. Yiyeceklerinizi küçük lokmalar halinde yavaş ve iyice çiğneyerek yiyin. Bol su için.
- Aynı saatlerde uyuyup uyanmay alışkanlık haline getirin. Uyumak için yatağa yatın. Stres, üzüntü, başarısızlık veya hatalar yatakta düşünüp, çözüm yolu aramayın. Uyuyamamaktan korkmayın, yatakta sessizce geçirilen saatler de uyku kadar dinlendirir.
- Kendinizle olumlu diyaloglar kurun. Problemi saptayıp, küçük parçalara ayırın. Çözüm için seçenekleri belirleyin, bir tanesini seçip, uygulayın. Sonuçları değerlendirip, öğrendiklerinizi gözden geçirin. Sonuç olumluysa kendinizi ödüllendirin. Olumsuz bir sonuç karşarsa, başka seçenekleri deneyin, vazgeçmeyin, mutlaka bir çözüm yolu vardır.
- Stres yaratan durum veya durumlar arkadaşlarınızla, yakınlarınızla paylaşın.

TEKST 8

Saç bakım özen ister

Saç kestirmek sadece kısa olmasını sağlar, bakımla ilgisi yoktur

Uzun ve sağlıklı bir saç için sürekli kesim yapmak gerekmiyor. Hepiniz uzun ve sağlıklı bir saça sahip olmak için onu sürekli kestirmeniz gerektiğini duyarsınız. Aslında sürekli saç kestirmek sadece onun daha kısa olmasını sağlar. Sağlıklı olması ile hiçbir ilgisi yoktur.

Saç uzunluğu kafanın şekli ve genişliği ile orantılıdır ve yeni teknolojilerle bile bunu değiştirmenize olanak yoktur.

SAĞLIKLI YA DA SAĞLIKSIZ SAÇ YOKTUR

Sağlıklı ya da sağlıklı saç yoktur. Saçın aslında ölüdür. Ölü olmasaydı kesildiğinde can mı yanmaz mıydı? Eğer saçların ucuna kırılmaya ya da boyama yüzünden hasar görmemişse onu sürekli kestirip sağlıklı ve uzun yapmaya çalışmak yanlış bir şeydir. Sadece stil değişikliği düşünenler için sık saç kestirilmesi önerilebilir.

SAÇ BAKIMI NASIL OLUR?

Saçın sağlıklı olması için yapabilecekleriniz:

Günlük olarak pahalı olmayan bir Vitamin (One-A-Day) alın.

Saçın fazla taramayın. Sadece gerektiğinde şekil vermek için tarayın.

Kaliteli bir tarak ya da fırça kullanın. Keskin metal ya da plastik uçlar saçların uçlarını kırılmasına neden olur.

Kaliteli saç ürünleri kullanın. Çoğu alışveriş merkezlerinde satılan şampuan ve saç ürünleri aslında birçok kötü kimyasal maddeyi içlerinde bulunduruyor. Mesela 'ammonium laurel sulfat', ya da silikon içeren ürünler saçın kurutarak daha kolay kırılmasına neden olabiliyor. İçlerinde birçok koruyucu madde bulunduğunu iddia eden bu ürünler saçın için aslında en büyük tehlikeyi oluşturuyor.

Saçın sık bantlarla toplanmayın. Bantların rahat kalsın. Bu tür toplama şekilleri de kırılmaya neden oluyor.

- 1p ● 12 Parçaya göre saç niçin kestirilir?
A canl görünmesi için
B h zl uzamas için
C k r lmamas için
D şekil verilmesi için
- 1p ● 13 Saç n uzun olmas nda aşağı daki faktörlerden hangisi belirleyicidir?
A bedeninin fiziksel yap s
B besinlerin sağl kl olmas
C kafan n fiziksel yap s
D saç n s k s k y kanmas
- 1p ● 14 Parçaya göre günlük saç bak m nas l yap lmal d r (par. 3)?
A jel sürerek
B krem sürerek
C s k tarayarak
D vitamin alarak
- 1p ● 15 Parçaya göre içlerinde koruyucu madde olan saç ürünlerinin saça etkisi nedir?
A bak m yapar
B rengini bozar
C uzat r
D zarar verir

TEKST 9

FAST FOOD ZARARLI...

Uzmanlar, fast food yaşam ve beslenme tarzının çocuklarda ve gençlerde şişmanlık, şeker hastalığı ve kemik erimesi gibi sağlık sorunlarına neden olduğunu söylüyor

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Şükrü Hatun, fast food diye adlandırılan yiyeceklerin çocuk ve gençlerin sağlığını olumsuz etkilediğini bildirdi. Prof. Dr. Şükrü Hatun, fast food yaşam ve beslenme tarzının çocuklarda ve gençlerde şişmanlık, şeker hastalığı ve kemik erimesi gibi sağlık sorunlarına neden olduğunu kaydetti. Fast

food endüstrisinin hedef kitlesinin çocuklar olduğunu belirten Hatun, büyük bir hamburger mününün yaklaşık 1000 kalori içererek, 10 yaşındaki bir çocuğun günlük kalori ihtiyacının yarısını karşıladığını söyledi. Hatun, yoğun kalori almaya televizyon ve bilgisayar karşısında geçirilen hareketsiz saatlerin eklenmesi ile birlikte şişmanlığın çocuklar ve gençleri tehdit ettiğini ifade etti.

Başta ABD olmak üzere gelişmiş ülkelerde 12-17 yaş grubundaki çocukların yüzde 20'sinin fazla kilolu veya şişman grubuna girdiğini bildiren Şükrü Hatun, "Bu kadar olmasa bile Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde de çocukluk çağında şişmanlığın arttığı gözlenmektedir" dedi.

Çocukluk çağındaki şişmanlık, şeker hastalığı, hipertansiyon gibi hastalıkların erken yaşlarda ortaya çıkmasına neden olduğunu kaydeden Hatun, "ABD'de yeni tanı konan şeker hastası çocukların yüzde 45'inde erişkin tip şeker hastalığı saptanması çocuklar bekleyen tehlikenin büyüklüğünü göstermektedir" dedi. Karbonhidratlı içeceklerin çocuklardaki kemik sağlığı üzerinde olumsuz etkilerinin bilindiğini söyleyen Hatun, "Kola gibi karbonhidratlı içeceklerin vücuttaki kalsiyum dengesi üzerine olumsuz etkide bulunarak çocuklardaki kemik kırıklığının arttığı bilinmektedir. Bunun yanında fast food kültürüne eşlik eden hareketsizlik ise kemik kitlesi gelişimini olumsuz etkileyen en önemli faktörler arasında sayılmaktadır" diye konuştu.

Küresel sorunlardan biri olan şişmanlık, İngiltere'de ölümlerin yüzde 6'sından sorumlu olduğunu belirten Hatun, "Son yıllarda şeker hastalığı ve şişmanlık birlikte veya ayrı ayrı yeni bin yılın önemli halk sağlığı sorunları olacakları konusundaki endişeler artmaktadır" uyarısında bulundu.

- 1p ● **16** Parçada, Fast Food'un yan nda, gençler için gösterilen önemli diğer sorun nedir?
A Hareketsizlik
B Sayg s zl k
C Şiddet
D Uykusuzluk
E Uyumsuzluk
- 1p ● **17** Amerika'n n yan nda aşağı daki ülkelerden hangisinde gençler aras nda şişmanlık problemi söz konusudur?
A Afrika'da
B Asya' da
C Gelişmiş ülkelerde/ Bat (Avrupa)
- 1p ● **18** Parçaya göre Fast Food ürünlerinin hedef grubu aşağı dakilerden hangisidir?
A çal şan erkekler
B çal şan kadınlar
C çocuklar
D tatile gidenler
- 2p ○ **19** → Worden onderstaande ziektes in de tekst genoemd?
1 botafbraak
2 gezichtsverlies
3 suikerziekte
4 voedselvergiftiging
Schrijf op je antwoordblad het nummer van de ziekte met daarachter ja of nee.
- 1p ● **20** Parçaya göre kola ve benzeri içecekler sağl k aç s ndan hangi sorunlara yol aç yor?
A aş r şişmanlık
B iştahs zl ğa
C kemik problemlerine
D mide rahatsızlıklar na

TEKST 10

"Satt ğ m z her gözlük bizi temsil ediyor"

Dilek Sanc I

- 1 Eskiden pek çok kişi gözlük takmak istemezdi. Çünkü gözlükle hoş görünmediklerini düşünürlerdi. Hatta gözleri ne kadar bozuk olursa olsun uzunca bir süre gözlük takmamak için direnirlerdi. Takmak istediklerinde de iki üç model d Ő nda pek alternatif yoktu. Oysa Őimdi kemik çerçevesizden metal çerçevesiz, organik caml ara kadar pek çok seçenek ve çeŐide sahibiz. Tabii bunlar n yan s ra dünyanın n say l pek çok markas n n da numaral ve güneŐ gözlükleri optik firmalar n n vitrinlerini süslüyor.
- 2 Bu firmalardan biri de sektörün eskilerinden Fahri Kuz Optik. Kendi ismini taş yan firmas n n temellerini 1970 y l nda Aksaray'da oduncular n aras ndaki küçük bir dükkanda atan Fahri Kuz'a dostlar , "Hiç böyle bir yerde gözlükçü iÇ yapar m ?" demiŐler. Fahri Bey ise, "pekmezin varsa sineĒi BaĒdat'tan gelir" sözünü esas al p müşterilerine sunduĒu hizmetle bir y l gibi k sa bir sürede İstanbul'da isim yapmay başarm Ő. İthalat ve toptanc l k dönemlerinden sonra da arka arkaya Atrium ve Akmerkez maĒazalar ile lens merkezlerini açan firma, maĒazalar zincirine son olarak da Carousel'deki maĒazas n eklemiŐ.
- 3 Önceleri ürün yelpazesinde gözlük ve saat bulunduran firma, dünyaca ünlü markalar satmaya başlad ktan sonra o markalar n gözlük ve saatinin yan s ra kalemini ve çakmaĒ n da piyasaya sunmuŐ. Christian Bernard, Side Watch, S.T Dupont, Raymond Weil, Gucci, Christian Dior, Versace, Ferre gibi tan nm Ő 16 markay bünyesinde bulunduran firma hizmet olarak da dünya standard n yakalad Ē n belirtiyor. Ayr ca Fahri Kuz Optik kendi ad na da Japonya, Almanya, Fransa ve İtalya'da diĒer ünlü firmalar n yaptı Ē gibi ayn kalitede gözlük yaptı r yor.
- 4 Y llard r bu sektörün içinde yer alm Ő biri olarak Fahri Kuz'a gözlük al rken nelere dikkat etmemiz gerektiĒini sorduk. Şöyle cevap verdi: "Sadece optisyenin tavsiyesine dikkat etmek laz m. İy bir optisyen sizin havan za, tipinize hangi gözlük gider çok iyi bilir. Gözlük seçmek insanlar için önemlidir. Çünkü seçtiĒiniz gözlük bir süre sonra çerçevesiyle birlikte sizin karakterinizi ortaya koyacaktır. O yüzden de müşterilerimize en iyi hizmeti vermek için çal Őanlar m z çok iyi bir eğitimden geçiriyoruz. Eğitimde çal Őanlar m za öncelikle bir optisyen olduklar n ama ayn zamanda da estetisyen olmalar n ve son olarak da gözlük konusunda bir dan Őmanl k yapmalar gerektiĒini söylüyoruz. Çünkü satt ğ m z her gözlük taş yanlar n yüzünde bizi temsil edecek."
- 5 Günümüzde insanlar n sadece bir ürün almak için al ŐveriŐe ç kmad klar n belirten Kuz, müşterilerin ayn zamanda duygu da sat n almaya çal Őt klar n ve o duyguyu paylaşabilecek insanlar arad klar n söylüyor. Bu yüzden de firma olarak, gelen müşterinin hem ruhuna hitap etmeyi hem de satt klar ürünün faydalar n doĒru bir Şekilde yans tmay amaç edinmiŐler. Bunun sonucunda da kendilerinden al ŐveriŐ yapan bir müşterinin hem güvenini kazand klar n hem de iz b rakt klar n düşünüyorlar. Gözlük piyasas nda örneĒin Cartier bir gözlüĒü A gözlükçüsünün de B gözlükçüsünün de satt Ē n söyleyen Kuz, "Önemli olan n sunuŐ güzelliĒi ve hizmet kalitesidir," diyor. Fahri Kuz Optik son olarak müşterilerine "Advantage Card" ile al ŐveriŐ imkan da sağlad .

Milliyet, 1998

- 2p ○ **21** → Schrijf twee soorten materiaal op waarvan brillmonturen gemaakt worden. (alineea 1)
- 2p ○ **22** → Schrijf twee artikelen op die ook te koop zijn, behalve brillen en horloges. (alineea 3)
- 1p ● **23** Birinci paragraf ile ikinci paragraf göz önüne al nd ğ nda, aşağı daki seçeneklerden hangisi doğrudur?
A Birinci paragrafta bir sorun ikinci paragrafta bu sorunun nedenleri aç klan yor.
B Birinci paragrafta genel bilgi, ikinci bu genel bilgi bir örnekle aç klan yor.
C Paragraflar ars nda bir ilişki yoktur.
- 2p ○ **24** Volgens Kuz (alineea 5) vinden mensen een aantal punten belangrijk bij het winkelen.
→ Schrijf op je antwoordblad het nummer met daarachter ja bij wat ze wel belangrijk vinden en nee bij wat ze niet belangrijk vinden.
1 kwaliteit
2 presentatie
3 prijs
4 service
- 1p ● **25** Dördüncü ve beşinci paragrafta anlat lan ortak nokta nedir?
A gözlüğün tarihçesi
B göz hastal klar
C kaliteli hizmet
D uluslararası firmalar

TEKST 11

Antik Çağ'da da İzmir dünyanın gözbebeğiymiş

- 1 Çarpık kentleşmeyle görünümünü bozduğumuz, yetersiz alt yapıyla kokuttuğumuz, dere yataklarında bile gecekondulaşmaya izin verdiğimiz İzmir, antik çağlarda da güzelliğiyle ünlüydü. Dönemin ünlü seyyah Strabon, eski ismi Smyrna olan İzmir için, "Gezdiğim tüm kentlerden daha güzel" demiştir. Anadolu'yu katraksız olarak dolaşarak, birçok antik kenti dünyaya tanıttı. E. Bean de İzmir için, "Dünyanın en güzel köşelerinden biri" demiştir. Ancak bazı konulardaki kötü kaderinden olsa gerek, Antik Çağ'da da mimarların kanalizasyon sistemini tam olarak oturtamamaları yüzünden İzmir'in, birkaç aylar boyunca sular altında kaldığı bilinmektedir.
- 2 İzmir'in ilk yerleşim birimi Bayraklı'dır. "Tepekule" adlı tepelik üzerindeki Antik İzmir Kenti, M.Ö. 3000-300 tarihleri arasındaki yerleşme katlarından oluşmaktadır. Bayraklı Höyüğündeki ilk bilimsel kazı, Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal tarafından, İngiliz ve Türk üyelerden oluşan bir heyetle, 1948 ve 1951 yılları arasında gerçekleştirildi. Akurgal Bayraklı kazılarını 1966'dan 1993'e kadar kesintisiz sürdürdü. 1993'ten bu yana da, çalşmalar eşii Doç. Dr. Meral Akurgal tarafından yapılmaktadır. Eski İzmir'i günışığına çıkarmaya devam eden Kazı Başkanı Doç. Dr. Akurgal, 52 yıllık çalşmayla ilgili olarak bize şu bilgileri aktardı :
"Belirli bir sistem içinde, yıllardır devam ettirilen özveri ve başarılı kazılar boyunca, eski İzmir kentinin 20 dönümlük bir bölümünü günışığına çıkarmıştır. Bu çalşmalarla, antik kentin ana yapıları olan (Athena Tapınağı), İzmir'in batısındaki limandan, tapınağa ulaşan anayol (Athena Caddesi) ve bu anayola dik olarak ulaşan yan sokaklar, evler ortaya çıkarılmıştır".
- 3 Batı Uygurların günümüze değin bilinen en eski taş çeşmesi 1948-51 yılları arasındaki çalşmalarda ortaya çıkarılmıştır. 1997-98 yıllarında çeşmenin güneybatısında çalşmalar yapılmışken kent duvarında da kireçtaşı lahit ve pişmiş toprak pithoslardan oluşan mezarlara rastlanmıştır. Bu mezarlar M.Ö. 7. yüzyılın sonu ve 6. yüzyılın ilk yarısına aittir.
Tarihçi Herodotos'tan öğrendiğimize göre, M.Ö. 600 yıllarında Lidya Kralı Alyattes, İzmir'i yakınlıkta sonradan terk etmiştir. Bu saldırganlardan İzmirli kentlerini, evlerini, dükkanlarını ve özellikle Athena Tapınağı'nı daha güzel ve daha görkemli bir şekilde yeniden yaptırıldı.
- 4 Antik Çağ'dan günümüze kadar geçen yüzyıllar boyunca İzmir, seyyahların gözbebeğidir. 19. yüzyılda İzmir'e gelen ve şehre hayran kalan Alman Seyyah Paul Von Lindau, İzmir için, "Günbatımın dünyada en keyifle izlendiği yer" demiştir. Seyyah, ayrıca İzmir'i "Batının modern bir kenti" olarak nitelemiştir. Acaba "seyyahların gözbebeği" İzmir'den geriye neler kaldı? Hem yakın geçmişimizi hem de kazılarımız büyük bir gayretle sürdürdüğü Antik Çağ'ın İzmir'ini yeterince koruyabildik mi? İzmir'e ismini veren Antik kent Smyrna'yı gezerken hemen kuzeyimizde yükselen çarpık binalar, gecekondular ve onların arkasında gökdelen yavrusu apartmanlar gördük... Ne manzara ama! Ya o güzelim bağların arasında, korunmaya alınmış Antik kentin içine girerek, "kafa çekenlere" ne demeli? Doç. Dr. Meral Akurgal'ın bu konudaki üzüntüsünü fark ediyor ve hassasiyetine katılıyoruz!

Yeni Asır online – Ege'de 100 yıllık Kazılar

- 1p ○ 26 → Schrijf op je antwoordblad waarom İzmir in “Antik Çağ” beroemd was.
- 1p ● 27 Birinci paragrafta iki gezginin görüşlerine yer veriliyor. Aşağıdakilerden hangisi gezginlerin düşünceleri ile ilgili olarak en doğru bilgiyi veriyor?
A Gezginler İzmir hakkında farklı düşünüyorlar.
B İzmir'e dengesiz gelişmiş bir şehir diyorlar.
C İzmir'i çok beğendiklerini dile getiriyorlar.
D İzmir'i sıradan bir şehir olarak nitelendiriyorlar.
- 1p ● 28 Birinci paragrafa göre İzmir'in eksik yan nedir?
A Belediyenin kötü çalışması .
B Denizin kirli olması .
C Düzensiz kanalizasyon.
D Yetersiz yerleşim alanları .
- 1p ● 29 Welke bewering(en) is/ zijn juist (aline 2)?
1 Bayraklı'daki ilk bilimsel çalışmalar Doç. Dr. Meral Akurgal tarafından başlatılmıştır.
2 Kazançlı sonuçlarına göre eski İzmir'in bir bölümü günün ışığına çıkarılmıştır.
A 1 ve 2 doğru.
B Sadece 1 doğru.
C Sadece 2 doğru.
D Hiçbiri doğru değil.
- 1p ● 30 Athena Tapınağı neden yeniden yapıldı (par. 3)?
A Bir saldırı sonucu yağmalanıp yakıldı için.
B Depremde yıkılıp kullanılamaz hale geldiği için.
C Sallerin binaya büyük zararlar verdiği için.
D Tapınak çok eski ve yetersiz olduğu için.
- 1p ● 31 Yazar 4. Paragrafta “... Ne manzara ama! ...” ifadesi ile neyi kastetmektedir?
A çarpıklık
B fakirliği
C güzelliği
D modernliği

TEKST 12

Kız Kulesi Efsaneleri

K z Kulesi Üsküdar'da, Salacak' n 150-200 metre kadar aç ę nda, küçücük bir ada üzerinde şirin, beyaz bir yapı olarak inşa edilmiş olan K z Kulesi, İstanbul'un güzelliğine güzellik katan başlıca mimari unsurlardan biri. Tarihi yarımada Üsküdar kıyılarından seyretmeyi sevenler, İstanbul panoramasının K z Kulesi'yle nasıl bir renk ve canlılık kazandığını bilirler. Tarihin eski dönemlerinden beri bilinen bir mevki olan K z Kulesi, sadece estetik zerafetiyle değil, efsaneleri ve anlamlarıyla da İstanbul'u zenginleştiriyor. K z Kulesi ile ilgili söylentilerin en eskilerinden biri, İstanbul'un, ya da o zamanki adıyla Byzantium'un Atina'nın hükümlerine altın olduğu döneme dayanıyor. Bu 32 göre, Makedonya Kralı Filip'in İstanbul'a saldırma ihtimaline karşı, Atina krallığı, İstanbul'u korumak üzere Amiral Hares komutasında 40 parça gemi gönderiyor. Hares'in çok sevdiği eşi Damalys öldüğünde, amiral, eşini buradaki kayalar için oydukları bir mezara defnediyor.

Bir başka efsaneye göre ise, Leandra adlı bir genç burada bir genç kızla aşk oluyor. Her gece, sevgilisiyle buluşmak için karşı kıyıdan yüzerek buraya gelen Leandra'ya yol göstermek için, sevgili K z Kulesi'nin bulunduğu kayalar üstünde ateş yakıyor. Bir fırtınalı gecede genç kızın yakıtı ateş sönüyor. Leandra, kayalar bulamıyor ve yolunu 33. Boğazın serin ve karanlık sularında boğulup gidiyor. Leandra'nın ölümüne dayanmayan sevgilisi de intihar ediyor.

Bizans dönemiyle ilgili efsane de, eski Yunan hikayesindeki gibi 'acı son'la bitiyor. Falcılar, Bizans kralına, 'Sevgili kızın, yılan sokmasından ölecek' diye, kötü bir haber veriyor. Kral, kızın yılan sokmasından diye, K z Kulesi'nin bulunduğu kayalara bir ev yaptırdı, kızın buraya yerleştiriyor. 34 genç bir subay, kralın kızına aşk oluyor. Günlerden bir gün, genç subay, prensese sunmak için bir demet çiçek hazırlıyor. Çiçek demetinin içinde gizlenen bir yılan, talihsiz prensesi sokup öldürüyor.

Selçuklu dönemiyle irtibatlandırabileceğimiz Battal Gazi efsanesinde ise 'mutlu son' var. Battal Gazi, Üsküdar Tekfurunun kızına aşk olunca, Tekfur, kızın burada yaptırdığı kuleye hapsediyor. Bunu öğrenen Battal Gazi, 35 basarak Tekfur'un kızına kaçıyor. Evliya Çelebi'nin hikayesi ise Osmanlı döneminde geçiyor. Çelebi, Sultan Bayezid-i Veli zamanında, K z Kulesi'nde yaşayan bir velinin, her gün cübbesinin eteklerini toplayıp denizin üstüne oturarak Sarayburnu'na gittiğini ve Sarayda Padişah'a ders verdiğini anlatıyor.

Üsküdar açıklarındaki K z Kulesi'nin bulunduğu kayalarda 'insan yapısı' bir bina bulunduğu dair ilk kesin bilgiler 12. Yüzyıla dayanıyor. Bizans İmparatoru I. Manuel Komnenos'un, Boğaz'ın Marmara'ya bakan tarafına iki tane savunma kulesi yaptırdığı kaydediliyor. 36 K z Kulesi'nin bulunduğu yerde, diğeri de Sarayburnu kıyılarındaki olan bu kulelerin arasında İstanbul'a yönelik saldırıları önlemek ve ticari gemilerin vergi kaçırmalarını önlemek için zincir geriliyor.

Bizans vakanüvisleri de, Osmanlı Sultan Orhan Bey'in Üsküdar'a 37 geldiğini, Sultan Orhan'ın kayınpederi Kantakuzenos'un ise karşı kıyıdan K z Kulesi'ne kadar gelerek buradan Sultan Orhan'a elçiler gönderdiğini kaydediyor.

Fetih sırasında da Venedik'e 38 bir deniz birliğinin burayı üs olarak kullandığına dair bilgiler var.

Fetih'ten sonra, Fatih Sultan Mehmet K z Kulesi'nin bulunduğu yere bir kale yaptırdı. K z Kulesi, Fetih'ten sonra çeşitli zamanlarda onarıldı ve bazı değişikliklere uğruyor. Kulenin Osmanlı dönemindeki son büyük onarımı 2. Mahmut döneminde (1808-1839) yapıldı. Hattat Rakım'ın kitabesiyle belgelenen bu onarım (H. 1248/M. 1832-33), K z Kulesi'ne bugünkü 39 veriyor. Kule daha sonra 1943 yılında içeriden betona çevriliyor.

Başlangıçta, savunma amacıyla inşa edilen Kız Kulesi bu özelliğini Osmanlı döneminde de bir süre muhafaza ediyor. Ancak, İmparatorluğun sınırları genişledikçe savunma amaç önemini kaybediyor. Bunun yerine, denizcilere yol gösteren bir fener olma 40 önem kazanıyor.

Kız Kulesi, bayramlarda, cülus merasimlerinde, İstanbul'a önemli ziyaretçilerin geldiği günlerde merasim toplanan en atılgan başlıca yerlerden biri oluyor.

Sürgüne gönderilen ya da -çok nadir de olsa- idam edilen önemli şahsiyetlerin bu kulede gözetim altında tutulduğu dönemler de olmuş.

Kız Kulesi, 1830'daki kolera salgınında da karantina hastanesi olarak 41.

Cumhuriyet'ten sonra bir süre daha deniz Feneri olarak kullanılan Kız Kulesi, 1964 yılında Savunma Bakanlığı'na devrediliyor. 1982'de Denizcilik İşletmeleri'ne iade edilen kulede bir ara siyanür deposu yapıyor.

Kız Kulesi, bugün sadece İstanbul'u güzelleştiren bir mimari unsur olarak hayatını sürdürüyor.

Milliyet, 2001

1p ● 32

- A fıkra
- B habere
- C soruya
- D söylentiye

1p ● 33

- A buluyor
- B çiziyor
- C gözlüyor
- D kaybediyor

1p ● 34

- A Ancak
- B Çünkü
- C Öylece
- D Sadece

1p ● 38

- A ait
- B bakan
- C kalan
- D sahip

1p ● 35

- A kaleyi
- B konağı
- C köşkü
- D kuleyi

1p ● 39

- A adını
- B önemini
- C şeklini
- D yerini

1p ● 36

- A Biri
- B Diğeri
- C İkisi
- D Öbürü

1p ● 40

- A esrar
- B güzelliği
- C özelliği
- D şans

1p ● 37

- A gibi
- B göre
- C kadar
- D yakın

1p ● 41

- A bakılıyor
- B kaldırılıyor
- C kullanılıyor
- D yapılıyor